

на рівні керівників зовнішньополітичних відомств країн Європейського Союзу [9]. В.о. міністра закордонних справ України зустрівся також з Генеральним секретарем НАТО Андерсом Фогом Расмуссеном [9]. Основну увагу в ході зустрічі було приділено розвитку внутрішньополітичної ситуації в Україні, насамперед питанню збереження територіальної цілісності та суверенітету України у зв'язку із російською військовою присутністю на території нашої держави [9]. Генсекретар НАТО підтвердив позицію Альянсу щодо рішучого засудження протиправних дій та ескалацію напруги Російською Федерацією, висловив рішучу підтримку суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України. Він також наголосив на невід'ємному праві українського народу визначити своє майбутнє без зовнішнього втручання [9].

Таким чином, Українська держава у час тимчасової окупації Росією Кримського півострова отримала безумовну підтримку НАТО та США – лідера цієї військово-політичної організації. Проте така підтримка не увінчалася жодними практичними наслідками. Деокупація Криму сьогодні напряму залежить від успіхів українських Збройних Сил на фронтах російсько-української війни та військової підтримки міжнародної спільноти, зокрема й держав-членів НАТО.

Джерела та література

1. Реакція ООН на окупацію Криму була недостатньо ефективною. URL: <http://www.golos.com.ua/article/343340>
2. Barack Obama. Statement by the President on Ukraine (February 28, 2014, The White House, Office of the Press Secretary). URL: [http://www.hai-nyzhnyk.in.ua/doc2/2014\(02\)28.obama.php](http://www.hai-nyzhnyk.in.ua/doc2/2014(02)28.obama.php)
3. Головка О. Крим у камуфляжі. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/krim-u-kamuflyazhi/>
4. НАТО засуджує РФ за посилення військових дій в Україні. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2014/03/2/7017181/>
5. Керрі: Росія фактично вторглася на територію України, будуть санкції. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2014/03/4/7017595/>
6. Під дулом автоматів легітимні рішення не приймаються. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/pid-dulom-avtomativ-legitimni-rishennya-ne-prijmay/>
7. За анексію доведеться дорого заплатити. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/za-aneksiyu-dovedetsya-dorogo-zaplatiti/>
8. Андрій Дешиця: Україна готова силою захищатися від Росії. URL: <https://mfa.gov.ua/news/2135-andrij-deshhicya-ukrajina-gotova-siloju-zahishhatisya-vid-rosiji>
9. Брифінг в МЗС. Брифінг в МЗС (17.03.2014 р.). URL: <https://mfa.gov.ua/news/1202-brifing-v-mzs>

УДК 327.7

Розумовська Ю.

Національний університет оборони України, Україна

ВСТУП УКРАЇНИ ДО НАТО: ПРОБЛЕМИ, ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. Сьогодні відносини України з Організацією Північноатлантичного договору в умовах триваючого широкомасштабного вторгнення мають першочергове значення, оскільки вторгнення росії 24 лютого 2022 року на територію України вплинуло на стан не тільки регіональної, але і глобальної безпеки та показало недоліки чинного світового порядку. Світ зіткнувся з проблемою необхідності переосмислення сучасного світового устрою.

Із початком застосування інформаційно-комунікаційних технологій стала недов'язковою збройна агресія, достатньо дестабілізувати інфраструктурні об'єкти або вивести з ладу певні соціальні, економічні чи інформаційні ресурси держави. Нині росія проводить інформаційні операції не тільки проти України, але і проти Альянсу, основною із яких є пропаганда щодо розширення НАТО на схід.

Ключові слова: НАТО, Україна, досягнення, проблеми, перспективи.

Rozumovska Yu.

National Defence University of Ukraine, Ukraine

UKRAINE'S ENTRY INTO NATO: CHALLENGES, ACHIEVEMENTS, AND PERSPECTIVES

Abstract: Today, Ukraine's relations with the North Atlantic Treaty Organization in the face of ongoing large-scale aggression are of paramount importance, as Russia's invasion on February 24, 2022, into Ukrainian territory has affected not only regional but also global security and exposed flaws in the current world order. The world is faced with the need to rethink the contemporary global structure.

With the advent of information and communication technologies, armed aggression has become unnecessary; it is sufficient to destabilize infrastructure objects or disrupt certain social, economic, or informational resources of a state. Currently, Russia conducts information operations not only against Ukraine but also against the Alliance, the main of which is propaganda regarding NATO's expansion to the East.

Keywords: *NATO, Ukraine, achievements, challenges, perspectives*

Ескалація конфлікту в Україні спонукала окремі країни та міжнародні організації до перегляду підходів стосовно формування їх національної безпеки. Так, у 2022 році нейтральні країни – Фінляндія та Швеція подали заявки на вступ до НАТО, а в 2023 – стали повноправними членами цієї міжнародної організації. Наша країна також прагне стати членом Альянсу за прискореною процедурою, але навряд чи може розраховувати на такий захист у короткостроковій перспективі у зв'язку із певними викликами:

– триваючою російсько-українською війною та інтенсивністю бойових дій на своїй території, оскільки відповідно до Статуту НАТО членом цієї організації не може стати країна, в якій іде війна. Якщо би Україна стала членом Альянсу під час російсько-української війни, це б означало пряме протистояння між ним та росією;

– політичною неготовністю країн-партнерів до такого кроку. Безсумнівно, в НАТО потрібна сильна Україна, але серед країн-членів цієї організації немає консенсусу щодо прийняття України. Вступ нового члена Альянсу мають погодити всі інші країни (на сьогодні їх 32), і якщо раніше цю ідею не підтримували тільки дві країни – Угорщина та Словаччина, то за словами Ольги Стефанішіної, віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, двоє із головних партнерів України також не підтримують швидкий вступ нашої країни до Альянсу – США та Німеччина. Керівництво України очікувало отримати запрошення на вступ ще у 2023 році на саміті у Вільнюсі, але тоді це питання було знято з порядку денного. Стає зрозумілим, що і в цьому році на Вашингтонському саміті запрошення не відбудеться;

– світовими загрозами – і тут справа не тільки в тому, що члени Альянсу не бажають прямої конфронтації з росією, а в активізації стосунків між Іраном, росією та Китаєм. Адже з прийняттям України може відбутися посилення цієї вісі, що може призвести до виникнення нових конфліктів у світі. Також сьогодні є загроза застосування тактичної ядерної зброї, що не може не турбувати світове співтовариство.

Не дивлячись на вищеперелічені проблеми щодо набуття членства в Альянсі, є певні досягнення нашої країни на цьому шляху. Україна вже активно співпрацює з НАТО та прагне до тіснішої співпраці, коригуючи та підлаштовуючи національне законодавство під стандарти Альянсу. Станом на вересень 2021 року Україна показала значний прогрес політичної та інституційної готовності до вступу в НАТО [1].

Наша країна у політичному плані має неухильну західну орієнтацію, ставлячи членство в Альянсі стратегічною метою держави та пріоритетом зовнішньої політики. Дедалі більше зростає відсоток населення нашої країни, що підтримує вступ до НАТО. Незважаючи на те, що

минулого року на саміті НАТО Київ замість конкретної дати почув, що йому нададуть змогу приєднатись до блоку, коли для цього будуть «відповідні умови», на цьому заході була скасована умова – виконання Плану із набуття членства, що все ж наближає Україну до блоку. Разом із тим, від цьогорічного саміту НАТО очікується, що партнери запропонують «чіткий шлях» до досягнення цієї стратегічної мети нашої країни. Адже, як зазначають наші партнери, двері до Альянсу для України залишаються відкритими. «Як ми казали у Вільнюсі, Україна стане членом НАТО, коли всі члени альянсу погодяться і будуть виконані умови. Зараз ми маємо зробити все, щоб перемогти війну», – заявив президент Сполучених Штатів Америки Джо Байден у грудні на спільній прес-конференції з Володимиром Зеленським у Вашингтоні [2].

Ще одним досягненням, на нашу думку, є розширення допомоги Україні з боку Альянсу. Збільшення інтенсивності бойових дій змусило цю організацію до більш активної діяльності на користь України: якщо від початку повномасштабного вторгнення підтримка обмежувалась виключно нелетальною зброєю, то сьогодні наша країна може отримати літаки, а також йде мова про створення фонду військової підтримки України на 100 мільярдів євро.

Відповідно, незважаючи на наявні виклики, проблеми та досягнення існують і перспективи для вступу України до Альянсу та посилення співпраці між ними, що може призвести до покращення ситуації в умовах триваючої російсько-української війни. На нашу думку, співробітництво має включати застосування більш дієвих дипломатичних заходів, підтримку українського сектору безпеки та оборони в довготривалій перспективі, що вже сьогодні пропонує генеральний секретар НАТО та інтеграцію України до Альянсу. Останнє має стати не тільки захистом від вже існуючої загрози, але й стратегічним засобом запобігання конфліктам в майбутньому [3].

Таким чином, нині існують певні проблеми на шляху до включення України до НАТО, однією із яких є можливість прямого зіткнення цього блоку та росії, що є серйозним викликом для країн-членів Альянсу. Однак, без готовності ризикувати російсько-українська війна може перетворитися на довго триваючий конфлікт із непередбачуваними наслідками. Заходу варто усвідомити, що сьогодні загроза прямого зіткнення із росією є основним козирем путіна, яким він лякає Європу та США, що призводить до того, що західні країни надають допомогу нашій країні дозовано і не завжди вчасно, а також ненадання конкретних гарантій безпеки.

Разом із тим, є певні досягнення у відносинах України та НАТО та залишаються перспективи до поглиблення співпраці та прийняття України як повноправного члена Альянсу після завершення російсько-української війни. Сьогодні головною перспективою для України у стосунках з НАТО є надання конкретних гарантій безпеки ще до вступу нашої країни до цієї організації.

Джерела та література

1. Кручиніна О. Україна – НАТО: проблеми та перспективи співпраці в умовах російсько-української війни. *Розділ III. Регіональні студії.* 2023. № 2 (16). С. 142-156. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/321/296>
2. Портников В. Головний блеф Путіна. Який хід зробив Зеленський та чи готовий ризикнути Захід. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/zelenskiy-zrobiv-hid-portnikov-pro-blef-putina-ta-garantiji-bezpeki-nato-novini-ukrajini-50310153.html>
3. Україна в майбутньому буде в НАТО. URL: <https://www.holosameryky.com/a/nato-budev-maibutnomu-ukrainy-prezydent-ssha-dzho-baiden/7396299.html>